SOTSIAALMINISTEERIUM

Patsiendiohutuse pressibriifing
17. september 2019

Tanel Kiik

Sotsiaalminister

17. septembril 2019 tähistatakse esmakordselt ülemaailmset patsiendiohutuse päeva

- Patsiendiohutuse päeva juhtmõte: „Rääkigem patsiendiohutusest!“ / *“Speak up for patient safety!”*
- Avatus ja mitte-süüdistav keskkond on ohutuskultuuri loomise miinimumtingimused.
- Patsiendiohutus: tahtmatute vigade, ohujuhtumite ja kahjustuste ärahoidmine, riski vähendamine.

Miks patsiendiohutus oluline on?

- Haiguskoormus: välditavat kahju põhjustavate juhtumite sagedust hinnatakse ligikaudu samaväärseks tuberkuloosi haigestumise sagedusega.
- Majanduslik mõju: WHO ja OECD hinnangul on ligikaudu 15% tervishoiu kuludest seotud kahju-juhtumite tagajärgedega.
- Investeerimine kahju vältimisse on vajalik ja kulutõhus.

Hetkel käsil:

- Patsiendikindlustuse reguleerimine koos patsiendiohutuse kaasajastamisega – patsiendile välditava kahju õiglane hüvitamise süsteem, mis ei põhine süüdlaste otsimisel, vaid vigadest õppimisel on ohutuma tervishoiusüsteemi üheks oluliseks eelduseks.

Patsiendikindlustuse eelnõu peamised põhimõtted:

- vastutuskindlustus on kõigile tervishoiuteenuse osutajatele kohustuslik
- luuakse keskne süsteem, kuhu patsient saab nõudega pöörduda raviasutusega vastandumata, kus juhtumit analüüsivad erapooletud professionaalid
- kõik raviasutused peavad patsiendiohutusjuhtumeid ühtsete reeglite alusel registreerima
- riik hakkab analüüsimiseks teatud juhtumite kohta andmeid koguma, et toetada nende analüüsimist ja vajadusel kavandada riigi tasemel meetmeid

Kristi Rekand

Eesti Puuetega Inimeste Koda

Patsiendi lähtekohad

- Patsiendi huvides on saada ühtlase tasemega teenust, mis on kvaliteetne ja ei kahjusta.
- Kahju tekkimisel on oluline teada, et:
  - igas raviasutuses on olemas selged reeglid, kuidas olukorraga tegeletakse
  - raviasutus teeb kõik endast oleneva, et tehtud veast õppida ning kordumist ennetada
  - kahju eest on võimalik saada hüvitist

Patsiendi roll patsiendi ohutuse tagamisel

Ohutu ja kvaliteetse tervishoiuteenuse tagamisel on oluline roll ka patsiendil, selleks:

- tuleb patsiendil olla aktiivne osaline ja kaasarääkija enda raviprotsessis,
- teadvustada, et kvaliteetne ja ohutu tervishoiuteenus algab suhtlemisest,
- anda täpset teavet terviseseisundi ja terviseprobleemide kohta.

Dr Vladislav Fedossov

Ida-Tallinna Keskhaigla ravikvaliteedijuht, anestesioloog

Tervishoiuteenus kätkeb endas erinevaid ohte ja võimalust saada kahjustada

Ohte ja kahjusid võib tinglikult jagada kahte gruppi: **vältimatud ja välditavad kahjud**.

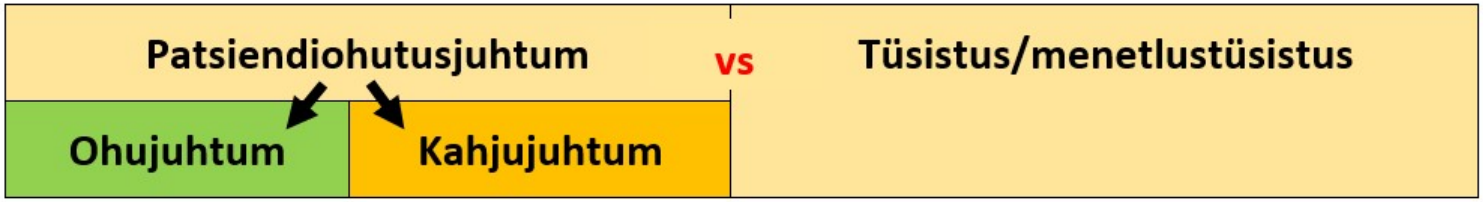
- **vältimatud ohud ja kahjulikud tagajärjed** – seotud patsiendi terviseseisundi, haiguse või vigastusega („klassikalised“ tüsistused, kus üks haigus põhjustab teise haiguse või kahjustab teisi organeid).
- **PATSIENDIOHUTUS** keskendub **tervishoiuteenuse osutamisega kaasneva välditava tervisekahju** riski eesmärgipärasele vähendamisele.

See tervisekahju on seotud **tervishoiuteenuse planeerimisega või osutamisega**.

Kuidas on võimalik, et tervishoiuteenuse osutamisega seatakse ohtu kellegi tervis või seda kahjustatakse?

Peamised põhjused: **süsteemivead** ja **inimese tehtud vead**.

Patsiendiohutusjuhtum on tervishoiuteenuse osutamisega seotud juhtum, mis oleks võinud põhjustada või põhjustas patsiendile välditava tervisekahju

Miks on **ohujuhtumid** olulised, kuigi patsient ei pruugi isegi aru saada, et midagi läks valesti?

Ohujuhtumeid juhtub kahjujuhtumitega võrreldes palju sagedamini ning **võimalus nendest õppida** on oluliselt suurem!

Vigade äratundmine, analüüsimine ja nendest õppimine on õige tee ohutuma tervishoiu poole

→ vajadus vigadest alguse saanud **patsiendiohutusjuhtumeid registreerida ja analüüsida**.

Mis on olnud põhilisteks takistusteks patsiendiohutusjuhtumite registreerimisele ja analüüsile?

- tervishoiutöötajate **hirm** kolleegide kriitika või karistuse ees;
- registreerimiseks ja analüüsiks vajamineva infotehnoloogilise lahenduse loomise kulukus.

Edukuse võti? Mittesüüdistava, kolleegidega avameelsele arutelule ja **vigadest õppimisele orienteeritud patsiendiohutuse kultuuri loomine**

Tervishoiutöötaja ja patsiendi vahelise suhte muutumine – **suund partnerlusele**.

Muutuste toimumiseks on vaja luua seaduslik eeldus

Patsiendikindlustuse seaduse olulisemad mõjud:

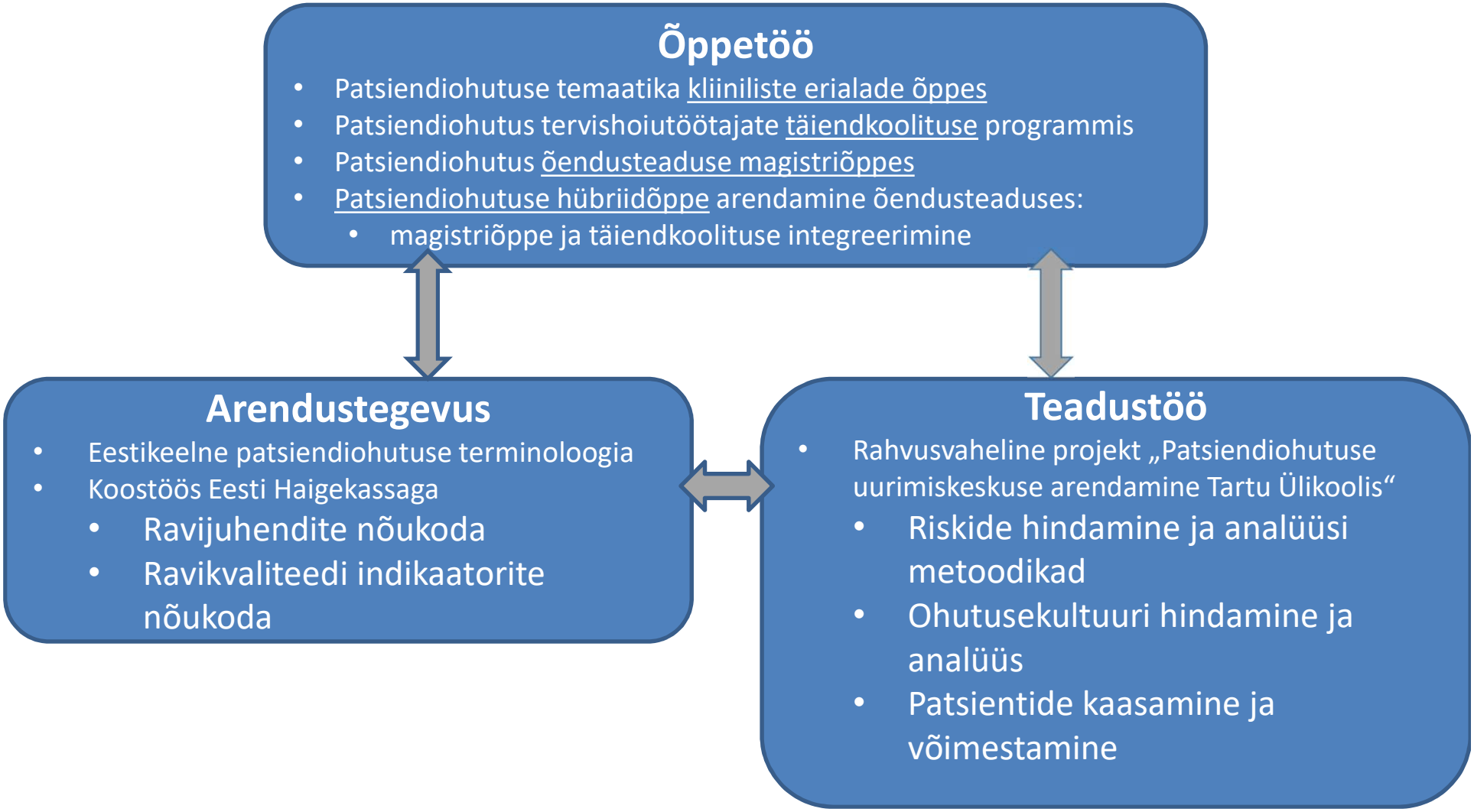
- defineerib **olulised mõisted** patsiendiohutuse valdkonnas
- tervishoiuteenuse osutamisega välditava tervisekahju saanud **patsiendil tekib õigus taotleda kahju kompenseerimist** tervishoiuteenuse osutajaga pikka vaidlust pidamata või kohtuteed käimata
- **julgustab** tervishoiutöötajat **ohutusjuhtumeid raporteerima**
- **loob seadusliku eelduse** patsiendiohutuse mittesüüdistava **kultuuri loomiseks** terves ühiskonnas.

Kaja Põlluste
Tartu Ülikool

- Tartu Ülikool on ainus ülikool Eestis, kus toimub
  - diplomieelne ja doktoriõpe arstiteaduses ja
  - magistriõpe õendusteaduses.
- Lisaks õppetööle on TÜ meditsiiniteaduste valdkonnal kandev roll teadus- ja arendustegevuses.
- **Tervishoiu kvaliteet ja patsiendiohutus** on omandamas järjest olulisemat kohta meditsiiniteaduste valdkonna õppe-, teadus- ja arendustegevuses.

Patsiendiohutusega seotud tegevused Tartu Ülikoolis

Räägime patsiendiohutusest!

